

Wist je dat?

Het dagelijks leven in de Bijbel Ontwikkeling van het schrift (1)

Je vindt het nu heel gewoon om letters te kennen, maar toen je in groep 3 zat heb je ze moeten leren lezen en schrijven. Maar wist je dat dit niet altijd zo is geweest? Heel vroeger waren er geen letters. Om verhalen te bewaren maakten mensen tekeningen op stenen. Zo vertelden en bewaarden ze gebeurtenissen. Je kunt ze vergelijken met een stripverhaal zonder woorden. Archeologen hebben prachtige tekeningen op rotsen en in hollen gevonden. Zo kunnen we zien hoe de mensen toen leefden.

Eerst maakten ze volledige afbeeldingen. Dat was een heel werk, en daarom werden al snel handige korte beelden bedacht: een mond voor praten, een paar benen voor lopen, een aar voor graan of voedsel, een paar munten voor geld. Zulke beelden heten pictogrammen. Ook wij gebruiken die veel. Kijk maar eens om je heen, dan zie je ze echt overal: een groen rennend mannetje wijst de nooduitgang; een hond met een rode streep erdoor betekent dat je daar met de hond niet mag komen; als je langs de snelweg wat wilt eten, kijk je of je een bordje met een mes en vork ziet. Voor begrippen die niet met één afbeelding konden worden weergegeven, werden afbeeldingen achter elkaar gezet. Vergelijk het maar met een rebus.

In Mesopotamië, waar Abraham vandaan kwam, bedachten ze het eerste echte schrift met tekens. Dat ging zo: Ze plaatsten de pictogrammen eerst altijd van boven naar beneden. Door ze een kwart slag te draaien konden ze van links naar rechts lezen. Maar hierdoor waren de beelden niet meer zo herkenbaar. Omdat ze met een driehoekige griffel in de klei

werden gedrukt, zagen ze er uit als spijkers. Zo ontstond het eerste echte schrift, dat het spijkerschrift is genoemd. Al snel werd het overal gebruikt; wel 2000 jaar lang. De Egyptenaren deden niet mee; zij ontwikkelden een eigen beeldschrift, en noemden dat hiërogliefen. Dat zijn eenvoudige tekeningen van mensen en dieren en voorwerpen. Ze werden in steen gebeiteld en dan ingekleurd. Op de muren van oude tempels en grantombes zijn er nog altijd veel te zien. Maar niet iedereen in Egypte mocht leren lezen en schrijven. Over wie dat wel mochten lees je de volgende keer.